HISTÒRIA DEL FEMINISME

El feminisme com a **moviment social i polític** ha transformat al llarg del temps les estructures socials i culturals qüestionant les relacions de poder i lluitant pels drets de les dones. Encara que el feminisme sorgeix en el **segle XIX** com a corrent transformadora, té arrels molt més antigues. A través de grans precursores, moltes dones van començar a qüestionar la seua posició en la societat i a lluitar pels seus drets. Aquest recorregut històric ens permet entendre l'evolució del feminisme com a corrent que ha anat transformant i ampliant la seua forma d'actuar i les seues demandes adaptant-se al context social i polític de cada moment.

Les precursores del moviment feminista

Des de la Il·lustració, va tindre cabuda l'impuls de les primeres reflexions sobre desigualtat entre homes i dones tant a nivell social com polític. Amb l'inici de la Revolució Francesa, es va començar a prendre consciència sobre la **lluita de les dones**, sobretot en relació a les **condicions de treballs** sotmeses amb l'inici de la Revolució Industrial.

Figures referents d'aquesta lluita van ser **Olímpia de Gouges i Mary Wollstonecraft**, pensadores que van desafiar el sistema patriarcal a partir d'escrits on es reivindicaven els drets naturals de les dones. Aquestes veus van ser el motor que va impulsar la lluita feminista segles després i van assentar les bases ideològiques del futur moviment feminista.

Dones en les fàbriques durant la Revolució Industrial

Olímpia de Gouges

Clara Campoamor

Primera onada feminista (S.XIX-XX)

Les sufragistes

Els principis Il·lustrats d'igualtat van demostrar en la pràctica que no eren extensibles a tota la ciutadania. Durant aquesta etapa es va impulsar una lluita per defendre en gran part els **drets civils i polítics de les dones**, entorn de la reclamació del seu dret a vot. Principalment, aquesta onada va ser impulsada en les societats industrials, on es va començar a generalitzar la **integració de les dones en l'àmbit laboral**. El moviment sufragista fou especialment rellevant en el Regne Unit, on la frase "Deeds, not words" va convertir-se en el lema del moviment britànic, caracteritzat pel seu caràcter combatiu, amb el lideratge d'Emmeline Pankhurst. A Espanya, durant la Segona República, **Clara Campoamor**, junt amb Victoria Sendón de León, van defendre el dret al vot de les dones fins a aconseguir aprovar el sufragi femení a nivell constitucional en 1931.

Segona onada (1960-1980)
El segon sexe

Després d'una pausa de la lluita feminista davant del context d'entreguerres, el moviment feminista va reprendre forces i es va transformar buscant la conquesta de noves demandes socials. Es tractava d'un feminisme que **qüestionava els fonaments patriarcals de la societat**, en els quals les dones seguien sent ciutadanes de segona classe en molts aspectes quotidians. Era un context d'assentament d'una societat liberal on la discriminació de gènere, l'assetjament sexual o la bretxa salarial van ser conceptes que van començar a visibilitzar-se i a denunciar-se d'una forma generalitzada. **Betty Friedan i Simone de Beauvoir** van ser figures claus per les seues aportacions crítiques entorn al gènere com a construcció social. L'impacte d'aquesta onada fou profund amb la **legalització de l'avortament** en alguns països, la promulgació de lleis contra la discriminació en el treball o l'accés a una educació igualitària.

Retrat de Bell Hooks. Font: Bell Hooks institute

Simone de Beauvoir

Tercera onada (dècada 1990-2000)

En aquesta etapa, el feminisme va ampliar les seues fronteres abordant la **diversitat d'experiències** que vivien les dones segons la seua classe social, orientació sexual i nacionalitat, entre altres factors.

Una de les figures rellevants d'aquesta etapa fou **Bell Hooks**, qui va introduir conceptes com la interseccionalitat. La figura de Riot Girl, moviment de punk feminista originat en els Estats Units, va promoure la visibilització de les dones en la música i l'art i en tots els espais culturals que havien estat dominats pels homes, reivindicant la llibertat sexual i posant en qüestió la hipersexualització de les dones. A més, també es fa expandir el feminisme queer, que qüestionava les normes de gènere i de sexualitat binària, donant lloc a **la unió del feminisme i el moviment LGTBQ+** per lluitar contra la discriminació de gènere i la sexualitat.

Quarta onada (des de 2010 fins a l'actualitat)

La quarta onada feminista s'ha caracteritzat per la denúncia de la violència de gènere i de les desigualtats per mitjà de les xarxes socials i mitjans de comunicació. El moviment #MeToo popularitzat en 2017, va visibilitzar la realitat d'un problema que afecta milions de dones en molts àmbits de la societat generant una reacció en cadena amb denúncies públiques que van comportar un canvien molts àmbits de la societat. Les grans mobilitzacions del 8 de març també caracteritzen aquesta fase del feminisme que han contribuït a la permeabilitat del feminisme i a ampliar l'abast d'aquest en tots els aspectes de la vida quotidiana. En l'àmbit teòric, Judith Butler suposa una de les principals teòriques contemporànies en el camp del feminisme, a més de ser una teòrica fundacional de la teoria queer abordant aspectes de diversitat de gènere i de identitats no binàries.

HISTÒRIA RECENT DE BENIFAIRÓ
EL PAPER DE LES DONES

Benifairó de les Valls, com moltes localitats, ha estat testimoni de la **lluita per la igualtat de gènere** al llarg dels anys, tot i que les aportacions i la història local poden no estar tan documentades com en ciutats més grans. Podem destacar dos grans temes sobre la igualtat i la lluita feminista al poble de Benifairó de les Valls, aquests serien: les dones i el treball, representat amb "Les vagues de les treballadores del magatzem de taronja" i les dones i la llar, representat amb "les cures i el treball domèstic".

Dones i treball: "Les vagues de les treballadores del magatzem de taronja"

Quant a la vaga de les treballadores del magatzem de taronja, podem dir què els magatzems de taronges de la zona, especialment durant els anys 60 i 70, van ser un altre àmbit on les **condicions laborals** eren **precàries** i on va haver-hi importants lluites laborals. Les treballadores i treballadors dels magatzems de taronges feien tasques com la classificació, l'empaquetament i la càrrega de la fruita. Aquestes feines sovint es realitzaven en condicions dures, amb jornades llargues i salaris baixos, sense els drets laborals bàsics. Moltes vegades, els treballadors i treballadores eren contractats de manera temporal i no tenien accés a beneficis laborals, com la seguretat social o les vacances. Això creava un clima d'inseguretat i vulnerabilitat econòmica. A partir de la vaga de les taronges i altres moviments laborals, les treballadores dels magatzems van començar a organitzar-se i a buscar la **creació de sindicats** que defensaren els seus drets. Això va ser un pas important cap a la **reivindicació de millores laborals**.

"M: No, que voliem algo més d'això, perquè és què guanyaves quatre perres i te tiraves moltes hores i no tenies dret a res, t'apuntaven quan t'apuntaven no te donaven de alta enseguida. Hi havia vegades que només t'apuntaven un dia."

“Entonces jo em vaig ficar a l UGT, l'amo no volia, i entonces ahí hi hagueren a muntó de coses, i després jo m'he enterat que em buscaven pa' tirar-me fora, perque jo demanava l'ajuda pals treballadors, i jo els ho dia a ells, “jo sé que a mi van a jubilar-me perque jo estic jubilà per les hèrnies discals, que tinc l'esquena plena”, jo des d'entonces que estic jubilà, 58 anys. I jo els ho dia “jo demà jo sé que me'n vaig però els que se quedeu sou vosatros”. Després què ha passat? Que una vegà me'n havia eixit jo no teniem aigua, no teniem dret a muntó coses i després han tornat a lo de antes...”

“A: Una huelga gran, però autoritzà, i ahí estavem, litigant de que no eixiren els camions, però com hi ha sempre mamons que es fan la faena els amos, se passaren la nit fent-los la faena als de Leonardo, i els camions de Leonardo anaven a eixir, es demés tots havien fet prou de cas. Ara, homes a les portes dels almacens, unes soques enormes de nit enceces allí calfant i mosatros duguent-los café...

“M: Anàvem per dins dels horts i tot de nit pa poder-los dur café a les dones, venia la policia darrere de mosatros, tot ple de fang per dins dels horts, hasta que aplegaves al poble. Després anàvem a Sagunto mos tiraven pilotes de goma, i els homes feien “per culpa de vosatros mos fortran a mosatros”. Jo veia traure dones de dins dels camions, que s'amagaven en camions i les traien del monyo, els ha passat a muntó.

Al llarg dels anys, es van produir **diverses mobilitzacions i vagues** en resposta a les condicions laborals injustes. Les treballadores van fer front a l’explotació amb accions de protesta, que incloïen vagues i mobilitzacions. Aquestes lluites laborals no només van millorar les condicions als magatzems, sinó que també van contribuir a la consciència social sobre els drets laborals i la necessitat de garantir la dignitat en el treball. La **participació de les dones** en aquestes lluites va ser clau, ja que moltes eren les que treballaven en els magatzems.

Avui en dia, la lluita per la dignitat laboral i la igualtat de gènere continua sent rellevant. El llegat d’aquests moviments laborals ha influït en les lluites actuals per la igualtat en el món laboral, i la història dels magatzems de taronges és una part important d’aquest camí.

DONES REFERENTS

CARRERS

//La Mercé: al carrer de la mercé pots trobar la imatge de la Mare de Déu de la Mercé a una de les façanes que recauen a aquest carrer.

//Mare de Déu del Bon Succés: s'anomena carrer Bon Succés en homenatge a la patrona del poble, la Mare de Déu del Bon Succés.

//Monica Badenes: va ser regidora del PSPV a l'Ajuntament de Benifairó de les Valls durant els anys 1987-1991 i 1999-2005. A més, del 2003 al 2005 va ser la Regidora de la Dona del nostre poble.

//Isabel de Villena: és la primera escriptora coneguda de la literatura valenciana. A més, és l'autora de Vita Christi (1497) narració sobre la vida de Jesucrist on les protagonistes són les dones i les seues aportacions.

DIRECTORES DE CEIP L'ERMITA DE BENIFAIRÓ DE LES VALLS

Amor Pérez Polo (1990-2004)

Lola García Calaforra (2004-2007): ha sigut reconeguda per la seua trajectòria tant per en la XIII edició del Periódico d'Aquí com en els Premis Rif 9 d'octubre 2024. Sempre lluitant per l'escola pública i pel poble.

Maite Martín Camacho (2011-2017)

Isabel Peiró Collado (2017-2024)

Laura Tudón Donat (des del 2024)

Tònica García Soliva (2007-2011)

REGIDORES

UCD

Carmen Gimeno Soler

PSPV

Carmen Gil Langa
Mónica Badenes Gaspar
Francisca Marti Rios
Mavi Llanes Pérez
Bon Succés Santa Bárbara Peiró
Andrea López Diego
Mariluz Guillem Llopis
Gloria Ruiz Frias
Myriam Alfonso Martínez
Mery Monforte Pena
Miriam Serrango González
Luisa Sanfrancisco Juliá
Desireé de Haro Bensach
Alicia Marin Martin

PP

Encarnación Alcover Doménech
Elisa Montañana Gómez
Mónica Lacruz Aguilella
Verónica Aguilar Lacruz
Lucia Sanchis Colás
Maria José Peiro Garcés
Andrea Polo Gumbau

ERPV i després per Junts per Benifairó

Adela Alba Albiol

Han passat gairebé 45 anys des de les primeres eleccions democràtiques. I des d'aleshores han passat pel nostre ajuntament 23 regidores, 2 d'elles Alcaldesses que han desenvolupat i estan desenvolupant arran 12 legislatures les seues tasques de responsabilitat.

ALCALDESSES

Carmen Gimeno Soler: va ser alcaldessa primer per designació del govern de la dictadura (1974-1979) i després pel partit UCD en les primeres eleccions

Mavi Llanes Pérez (1999-2011): va ser alcaldessa del PSPV a l'Ajuntament de Benifairó de les Valls a l'any 1999.

EIX CRONOLÒGIC

1978

Aparició de les **PRIMERES DONES AL REGISTRE DE SOCIS** de la "Sociedad Café-Bar la Mutual"

Les 2 primeres inscrites són:
Cándida Ballester Bellver
Vicenta Blasco Alarcón

1980

Les primeres festes en què les dones van poder ser **FESTERES A BENIFAIRÓ DE LES VALLS**. Fins a eixe any, els hómens eren els que organitzaven les Festes.

1983

Carmen Gil Langa "La Catalana" va ser **REGIDORA A L'AJUNTAMENT** del nostre poble per primera vegada, una de les primeres dones regidores, obrint camí i trencant barreres per a les futures generacions.

2017

Es va realitzar una exposició a la Casa Sánchez Coello commemorant a les **DONES MAJORS DE 80 ANYS**.

2018

Sorgiment de la **COORDINADORA FEMINISTA DEL CAMP DE MORVEDRE** gràcies als moviments del 8M, reuneix a diferents persones i col·lectius dels nostres municipis.

2019

Nadals de l'any 2019 Benifairó canvia el paper dels patges reials que recullen les cartes dels xiquets i xiquetes del poble per una **EMISSÀRIA REIAL**.

El 8M de 2019, van realitzar una **CARAVANA DE DONES** que iniciava en Canet i anava recorrent tots i cada un dels nostres pobles on era rebuda per les veïnes i veïns on es llegien manifests, es cridaven consignes feministes.

2020

Benifairó passa a formar part de la **CAMPANYA DE MUNICIPIS CONTRA EL MALTRACTAMENT**. Esta campanya tindrà una intensa cobertura per part dels mitjans televisius i radiofònics d'Atresmedia.

Rosa Sanchis Cudet va guanyar el **PREMI DE NOVELLA ISABEL DE VILLENA**, concedit per l'Ajuntament de València, amb l'obra Isabel escrigué lo llibre.

2022

Àfrica Fernández Verdejo de la selecció valenciana de futbol femení sub-12 es va proclamar **CAMPIONA D'ESPANYA** al campionat celebrat el en Madrid.

Lucía Rios, deportista d'esgrima, va guanyar la **MEDALLA DE PLATA I EL TÍTOL DE SUBCAMPIONA** als Jocs Esportius Municipals de València.

Núria Díaz Urceira, gimnasta aeròbica en la modalitat Aerondance Júnior, s'ha proclamat **CAMPIONA DEL MÓN** amb el seu equip d'Aerodance Júnior.

Rosa Sanchis Cudet va guanyar el **PREMI EXTRAORDINARI DE NARRATIVA JUVENIL ALZIRA CAPITAL CULTURAL VALENCIANA** amb l'obra de misteri Cintur de Sang.

2023

2024

Inauguració de l'**EXPOSICIÓ 24 VEUS** a càrrec del col·lectiu d'Artistes del Camp de Morvedre, 24 artistes d'aquesta comarca expressen el seu missatge directe: denunciar múltiples violències com ara la bretxa salarial, la cosificació o els assetjaments a què la dona es veu sotmesa al segle XXI.